

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Er zijn twee aanleidingen om de waarderingskaders aan te passen:

1. De Onderwijsinspectie is bezig met het ontwikkelen van gedifferentieerd toezicht. (Zie ook de Kamerbrief 'Toezicht in Transitie' van 28 maart 2014, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2014/03/28/kamerbrief-over-toezicht-in-transitie>.) In het gedifferentieerde toezicht gaat de inspectie het toezicht meer afstemmen op de mate waarin het bestuur zelf grip heeft op de kwaliteit van de scholen, en wordt geëxperimenteerd met het benoemen van scholen als 'goed'.
2. Op 29 september 2015 heeft de Tweede Kamer het initiatiefvoorstel tot een doeltreffender regeling van het onderwijstoezicht van SGP, D66 en CDA aangenomen (Kamerstukken I, 2015-2016, 33862, A). Op grond van dat wetsvoorstel moet in de waarderingskaders onderscheid worden gemaakt tussen het toezicht op de wettelijke verplichtingen van scholen, en het daarbuiten stimuleren van de kwaliteit van het onderwijs. In de huidige waarderingskaders is dat onderscheid niet aanwezig.

2. Wie zijn betrokken?

- Besturen, scholen en instellingen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en het MBO.
- Leraren in het basis onderwijs, voortgezet onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en het MBO.
- Ouders van leerlingen in de genoemde onderwijssoorten.

3. Wat is het probleem?

De huidige waarderingskaders zijn gericht op het detecteren van risico's, en niet zozeer op het stimuleren van kwaliteitsverbetering boven de ondergrens. Ook bevatten de huidige waarderingskaders geen instrumenten om iets te zeggen over de kwaliteitszorg en financiële situatie van het bestuur, terwijl de inspectie terug wil gaan treden als deze op orde zijn. De huidige kaders zijn dus moeilijk bruikbaar voor het gedifferentieerde toezicht. Daarnaast is in de huidige waarderingskaders geen onderscheid gemaakt tussen het toezicht op de naleving van wettelijke verplichtingen en het stimuleren boven die ondergrens, terwijl dit onderscheid per 2017 waarschijnlijk verplicht wordt.

4. Wat is het doel?

Het doel van de nieuwe waarderingskaders is om:

- a) een rechtvaardig oordeel te vellen over de vraag of een bestuur of school voldoet aan zijn wettelijke verplichtingen, en
- b) op een effectieve manier te stimuleren dat een bestuur of school de onderwijskwaliteit in brede zin verder verbetert.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Op grond van artikel 23, eerste lid, van de Grondwet, is het onderwijs onderwerp van aanhoudende zorg van de regering. Op basis van artikel 23, tweede lid, van de Grondwet en artikel 3 van de Wet op het onderwijstoezicht houdt de inspectie toezicht op het onderwijs.

6. Wat is het beste instrument?

Op grond van artikel 13, eerste lid, van de Wet op het onderwijstoezicht, is de inspectie verplicht om haar werkwijze vast te leggen in een toezichtskader (vanaf 2017: onderzoekskader). Er is dus geen vrije keuze voor een instrument mogelijk. Het waarderingskader is onderdeel van het

toezichts-/onderzoekskader en legt vast waar de inspectie haar oordelen en bevindingen over het onderwijs op baseert.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het verwachte effect is dat de doelgroepen duidelijkheid krijgen over waar de inspectie haar oordelen en bevindingen op baseert.